

Les publicacions de la Societat Catalana de Biologia

Francesc Piferrer i Circuns

Vocal de Publicacions de la Societat Catalana de Biologia

La Societat Catalana de Biologia (SCB) ha tingut clara ja des de l'inici, ara fa noranta-quatre anys, la necessitat de disposar de publicacions pròpies per comunicar-se amb els seus socis i per deixar constància de les seves activitats. La primera a aparèixer fou *Treballs de la Societat Catalana de Biologia*, amb la transcripció de les sessions que s'organitzaven. El primer volum fou publicat el 1913 i estava dedicat a la primera sessió científica, que tingué lloc el desembre de 1912. La història dels *Treballs* es pot consultar a la pàgina web de la SCB (www.iecat.net/scb). En el període 1983-1993, els *Treballs* continuaran essent principalment la transcripció de les sessions científiques. És a partir del número 45, corresponent a l'any 1994, que tots els volums són monogràfics i cobreixen des de temes molt generals fins a temes molt especialitzats, i amb un o diversos socis que actuen com a editors científics.

Cal assenyalar que la SCB també publica reculls de comunicacions presentades a sessions organitzades per la Societat o les seves seccions, com ara les corresponents a les jornades sobre Biologia de la Reproducció, Virologia, Biologia Evolutiva o Neurobiologia Experimental. Així mateix, des de novembre del 1984 la SCB publica també el full lexicogràfic *Què cal saber?*, que té per objectiu explicar una sèrie de normes, regles o models en l'àmbit científic de la llengua catalana. *Què cal saber?*, sota la direcció i responsabilitat del vocal de lexicografia, es publica mensualment d'octubre a juny i els fulls estan actualitzats amb el DIEC i els treballs de terminologia del TERM-CAT. D'aquesta manera, esdevé una eina útil, ja que amb força neologismes procedents precisament de la biologia, aquests fulls ajuden a fomentar-ne l'ús correcte.

Actualment és habitual que els socis de la SCB publiquin els resultats de la seva recerca en revistes especialitzades de difusió internacional i que se serveixin

d'aquestes revistes per estar al dia en els seus camps d'especialització. Per tant, en aquest context cal potser replantejar la funció dels *Treballs*. Aquest replantejament forma part del procés d'autocrítica que tota societat ha de fer, i que pel que fa a la nostra recentment en feia ressò el nostre president en aquestes pàgines.

En primer lloc i per sobre de qualsevol altra consideració, els *Treballs* han de ser útils als socis. Quina és la millor manera per assolir-ho? Una possibilitat seria mantenir d'alguna forma la funció inicial i servir fonamentalment per a deixar constància de la recerca que es fa avui dia al nostre país. Aquesta tasca sembla inabastable per a una sola publicació i més tenint en compte la seva periodicitat anual. A més, per això ja comptem cada cop més amb la publicació de les sessions científiques de les seccions especialitzades. Per tant, creiem que en aquest context la millor manera per tal que els *Treballs* siguin útils per als socis és proporcionant monogràfics que ajudin a aprofundir en els coneixements i a estar al dia sobre alguns dels grans temes que són d'actualitat en biologia. De fet, una enquesta feta recentment als membres de la societat, en què se'ls demanava la seva opinió sobre els *Treballs* així com el seus suggeriments, mostra que dels monogràfics publicats els més ben valorats són, com era d'esperar, els de temàtica més general i que, per tant, són d'interès per a un major nombre de socis. Entre els temes més freqüentment demanats per a futurs volums dels *Treballs* hi havia els reptes de l'ensenyament de la biologia avui, la biotecnologia en les seves diferents facetes, medi ambient i ecologia, cèl·lules mare i avenços en reproducció assistida.

És una satisfacció per a tots els membres del Consell Directiu (CD) de la SCB poder anunciar que alguns d'aquests volums monogràfics ja estan en preparació.

A més, en els darrers anys hem actualitzat les normes de publicació dels *Treballs*, bàsicament amb l'objectiu d'aclarir l'ús del català, simplificar el procés d'edició, facilitar la feina als autors i eliminar paper, fent totes les trameses de forma electrònica. També s'han revisat i aclarit les funcions del Comitè de Publicacions de la SCB, que vetlla per la qualitat dels *Treballs*, i la seva relació amb el CD.

Però, per sobre de tot, potser el canvi més important en l'àmbit de les publicacions, mostra també de la vitalitat de la SCB i de la seva voluntat d'anar més lluny, és l'acord que ha permès que des de l'octubre passat la SCB, juntament amb l'associació científicocultural *Omnis Cellula*, formada per un grup de joves investigadors i estudiants de biologia, coeditin la revista *Omnis Cellula*. Aquesta revista, fundada l'any 2002, ja havia assolit amb la publicació dels seus primers nou números un prestigi dintre del món de la biologia a casa nostra. Així, amb aquest acord, fet possible també gràcies al suport de l'Institut d'Estudis Catalans, *Omnis Cellula* esdevé la revista oficial de la SCB amb una periodicitat de publicació trimestral. A part de les seccions dedicades a articles de recerca, entrevistes, etc., *Omnis Cellula* ara també ofereix informació sobre la SCB i les seves activitats.

Amb l'ordenament, redefinició i ampliació de les publicacions de la SCB, *Treballs*, reculls de les jornades de les seccions, *Què cal saber?* i *Omnis Cellula*, cada una amb el seu format, periodicitat i tipus de contingut, contribuirem a la missió de la SCB: promoure i difondre la biologia i la seva projecció social dins l'àmbit territorial de les terres de parla catalana. Afronem, doncs, el futur amb optimisme i convençuts de poder superar els reptes que vinguin en els propers anys, anys que aviat ens posaran dintre del segon segle d'existència de la nostra estimada societat.